

СЕКЦІЯ 2

МІСЦЕ ТА РОЛЬ МОЛОДІ В ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Ангеліна Антименюк

студентка спеціальності «Менеджмент»,

освітній ступінь «бакалавр»

Науковий керівник: **Роляк А.О.**

к.пед.н., доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

РОЗВИТОК БІЗНЕС-ОСВІТИ В США НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Дослідження продемонструвало, що Сполучені Штати є однією з найкращих країн у світі для отримання бізнес-освіти [4]. Цьому сприяє той факт, що американська спільнота взагалі орієнтується на отримання результату, тому освіта націлена перш за все на формування практичних навичок, необхідних для успішної конкуренції на міжнародному ринку праці та ефективному пошуку відповідної роботи. У той же час, гнучкість та різноманітність освітньої системи дозволяє знайти свій варіант освітньої траєкторії та підготовки до будь-якої кар'єри.

У США існують 4 000 заклади вищої освіти, що пропонують різні варіанти базової бізнес-підготовки. Причому характерним є те, що в освітньому просторі Америки дворічні бізнес-коледжі надають вищу ланку середньої професійної бізнес-освіти із отриманням диплома молодшого спеціаліста.

Чотирирічні коледжі – це заклади, що відносяться до вищої освіти, навчання в них завершується ступенем бакалавра. Наші розвідки свідчать про те, що продовжити вищу освіту в США можна у, так званих *Graduate Business*

Schools, які надають змогу отримати магістерський ступінь MA, MS, MBA, та докторські ступені Ph.D., DA та ін. Якщо студент не бажає отримувати повну бізнес-освіту, але хоче здобути практичні навички в певній галузі, він може вибрати одну із численних сертифікованих програм [3].

Відповідно до освітніх документів, американські вищі навчальні заклади мають досить збалансований загальноосвітній компонент, фахові предмети та предмети за вибором [1]. Така програмна наповненість дозволяє отримати саме ту фахову підготовку, що потрібна безпосередньо конкретному студенту.

Наприклад, окрім обов'язкових курсів із маркетингу, менеджменту та фінансів, за бажанням студент може обрати курси з інжинірингу, біології, музики, дизайну, інформаційних технологій тощо, що дозволить йому не лише отримати загальну бізнес-освіту, а й зробити його компетентності різнобічними та привабливими для роботодавців у галузі, що цікавить майбутнього спеціаліста особисто.

Аналіз освітніх програм показав, що спеціальності «Бізнес» та «Економіка» (Business та Economics) не тотожні. Якщо студент навчається спеціальності «Економіка», то він може отримати як ступінь бакалавра гуманітарних наук (Bachelor's of Arts, B.A.), так і бакалавра точних наук (Bachelor's of Science, B.S.) [5]. Бакалавра гуманітарних наук можна отримати після виконання теоретичного дослідження економіки як науки, що фокусується на історії економічної думки та теоріях, на яких базується економічна практика. Ступінь бакалавра точних наук більш орієнтований на формування навичок, необхідних для проведення економічних досліджень і вимагає відповідного знання математики.

Усі програми бакалаврату з економіки мають такі обов'язкові предмети як «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економетрія», «Історія економічної думки». Усі без виключення магістерські та аспірантські програми з економіки потребують добре розвинутих математичних навичок. Зазвичай, для вступу до

магістерської або аспірантської програми з економіки кандидати повинні надати результати фінального американського іспиту GRE із достатньо високим балом саме в галузі математики.

Нами досліджено, що американські бізнес-програми базуються на вивченні практичних аспектів ведення бізнесу, таких як бізнес-адміністрування, фінанси, маркетинг, менеджмент, аудит, інформаційні системи в бізнесі тощо. Можлива також подальша спеціалізація, зокрема управління у сфері готельного бізнесу, мерчандайзинг у сфері моди, міжнародні фінанси тощо. Програма навчання побудована таким чином, що всі студенти вивчають не лише загальні засади ведення бізнесу, але й курси з обраної галузі та спеціалізації в межах цієї галузі.

Окремого розгляду заслуговує аналіз особливостей отримання ступеня магістра з бізнес управління *Master of Business Administration (MBA)*, який виник саме у США. Програма навчання призначена для того, щоб підготувати менеджерів із загальними знаннями та практичними навичками управління бізнесом. Студенти можуть обирати загальний MBA або MBA зі спеціалізацією, наприклад, у галузі міжнародного бізнесу, фінансів, управління ресурсами, маркетингу тощо.

Зазвичай програма навчання триває два роки, але студент може також навчатись за модульними та вечірніми програмами, або програмами для менеджерів, які працюють (Executive Programs).

Важливим є той факт, що програми MBA можна пройти у багатьох країнах (в Україні включно), проте як показало дослідження, щоб отримати легальний диплом, програма повинна бути акредитована такими американськими організаціями як *Association to Advance Collegiate Schools of Business (AACSB)*, *Accreditation Council for Business Schools and Programs (ACBSP)*, *International Assembly for Collegiate Business Education (IACBE)*, а також іноземними асоціаціями, зокрема *Association of MBAs (AMBA)*, *European Foundation for*

Management Development, Foundation for International Business Administration Accreditation (FIBAA) та *Central and East European Management Development Association (CEEMAN)* [4, 5].

Більш престижні програми бізнес-освіти можуть вимагати від 2 до 5 або навіть 7 років досвіду роботи у бізнесі. Навчання побудоване таким чином, що студенти не лише відвідують лекції, але й обмінюються своїм професійним досвідом під час практичних занять, дискусійних секцій та виконання спільних проектів, і тому вчаться не тільки у викладачів, але й один у одного.

Останнім часом США набувають популярності інноваційні програми, що завершуються присудженням нового ступеня магістра у професійній сфері (Professional Science Master's, PSM). У згаданій освітній програмі комбінуються курси з обраної точної науки та курси з менеджменту чи права [2]. Особлива увага приділяється навичкам ділового спілкування та проектного менеджменту.

Інформаційні технології інтегруються майже в усі фахові предмети та використовуються, як предметний ресурс так і навчальне знаряддя [1].

Таким чином, випускники зі ступенем PSM мають всі необхідні вміння та знання для того, щоб успішно працювати дослідниками в комерційних компаніях або менеджерами в організаціях, які мають технічне чи наукове спрямування.

Проведений аналіз дозволяє зробити наступні висновки:

– глибокі знання у бізнес-освіті набуваються у збалансованій взаємодії вивчення фахових предметів і виробничої практики;

– американське бізнес-середовище характеризується високою якістю надання освітніх послуг, гнучкістю, мобільністю, зосередженістю на інтересах майбутнього фахівця;

– порівняльний аналіз американського та вітчизняного досвіду, виявлення в ньому спільних і особливих або національних рис, може використовуватись у

реформуванні та вдосконаленні історично-прийнятної моделі підготовки бізнес-фахівців в Україні.

Перелік використаних джерел

1. Роляк А.О. Професійна підготовка вчителів у вищих навчальних закладах Данії: Дис. ...канд. пед. наук: 13.00.04 / А.О. Роляк. – К., 2011. – 290 с.
2. Сбруєва А.А. Оновлена парадигма базової освіти на порозі третього тисячоліття (соціально-педагогічний аспект) / А.А. Сбруєва // Вісник Житомирського педагогічного університету. – Вип. 3, 2000. – С. 9–13.
3. Transformation of Learning in Education and Training. Key Qualifications revisited / [P. Kämäräinen, G. Attwell and A. Brown (eds)]. – Luxembourg: Office for Official Publications of European Communities, 2002. – 254 p.
4. World Conference on Higher Education. Higher Education in the Twenty-first Century. Vision and Action. [Volume III-1]. Working and Background Documents / UNESCO (ed). – Paris: UNESCO Publishing, 1998. – 141 p.
5. British Council (2010). Continuing Professional Development Framework for Teachers. Retrieved from: www.teachingenglish.org.uk

Вікторія Боденчук

студентка спеціальності «Право»,
освітній ступінь «молодший спеціаліст»,
Коледж Подільського державного аграрно-технічного університету

Науковий керівник: **Кіріка Д.В.**

к.ю.н., доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ВПЛИВ ПРАВОСВІДОМОСТІ НА ФОРМУВАННЯ

СОЦІАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ

Якщо людина володіє розвиненою правосвідомістю, то чи потрібна їй інформація про закон. З такою правосвідомістю, громадянин здатний сам зрозуміти, що є законним.

Ж. Карбоньє

На етапі ствердження сучасної демократичної держави питання формування відповідної правосвідомості громадянського суспільства є, зокрема для України, доленосним. Однак в сучасному суспільстві дуже